Klimatilpasning med helhed, kvalitet og gennemførlighed

Positionspapir forud for 1. behandling af L 22 den 12. november 2026

Nøglebudskab:

Danmark skal klimasikres. Det kræver skærpede krav, men også helhedstænkning, kommunal kapacitet og rimelige overgangsvilkår.

Vores position

Danske Arkitektvirksomheder støtter, at planlægningen for oversvømmelse og erosion styrkes. Klimarisici skal håndteres, før der placeres nye væsentlige værdier.

Lovgivningen bør samtidig sikre, at klimatilpasning ikke reduceres til en teknisk vurdering af enkeltprojekter, men bliver en integreret del af en langsigtet og helhedsorienteret planlægning af byer, landskaber og kystområder.

Nye udviklingsmuligheder, herunder kystnært sommerhusbyggeri, bør vurderes i sammenhæng med transformation af eksisterende byer og bebyggelser, alternative lokaliseringsmuligheder samt arealernes betydning for natur, landskab, kulturmiljø, offentlig adgang, rekreative interesser og klimatilpasning.

Fire politiske hovedbudskaber

1. **Helhedstænkning før nye byggerettigheder**: Planlægning af nye udviklingsområder bør ske inden for en samlet, tværkommunal og tværregional ramme, der afvejer klima-, natur-, landskabs-, bosætnings- og rekreative interesser. De åbne kyster og landskaber er en fælles national ressource. Den brede adgang til naturen og kysterne er en særlig dansk kvalitet og en vigtig forudsætning for både lokalsamfund, friluftsliv og turisme. Nye udviklingsområder bør derfor udlægges, så de understøtter disse værdier og ikke svækker offentlighedens adgang til eller oplevelse af landskabet og kysterne.

2. **Bevar og udvikl det eksisterende før nyt arealforbrug**: Eksisterende byområder, bygninger, havneområder, sommerhusområder og kulturmiljøer bør udvikles, omdannes og klimatilpasses, før nye ubebyggede arealer tages i brug. Store økonomiske, sociale og kulturhistoriske værdier er allerede placeret i eksisterende byer og infrastrukturer. Klimatilpasningen bør derfor i langt højere grad understøtte deres langsigtede beskyttelse og transformation. Muligheden for teknisk klimasikring kan ikke i sig selv begrunde ny byudvikling eller nyt byggeri i sårbare områder.

3. **Finansier kommunernes opgave**: Skærpede krav kræver nye kompetencer, tværfaglig bemanding og adgang til kvalificeret rådgivning. Staten bør sikre varig finansiering af de nye myndighedsopgaver samt en målrettet implementeringsindsats, der er operationel ved lovens ikrafttræden.

4. **Giv igangværende projekter rimelige vilkår**: Klimarisici skal fortsat vurderes grundigt, men overgangsreglerne bør også omfatte projekter, hvor væsentlig planlægning og rådgivning allerede er gennemført. Nye krav bør være proportionale, eksisterende dokumentation bør kunne genanvendes, og parallelle myndighedsprocesser bør anvendes, hvor det er muligt.

Det bør Folketinget sikre

- At nye udviklingsmuligheder forudsætter en samlet tværkommunal eller tværregional vurdering af klima, natur, landskab, kulturmiljø, bosætning og rekreative interesser, og at offentlighedens adgang til og langs kysterne samt sammenhængende landskaber beskyttes og styrkes.

- At klimatilpasning og transformation af eksisterende byområder, kulturmiljøer og infrastrukturer vægtes mindst lige så højt som planlægning af nye udviklingsområder.

- At implementeringen understøttes af de nødvendige landskabsarkitektoniske, byplanfaglige, tekniske, naturfaglige og kulturarvsfaglige kompetencer.

- At kommunernes meropgaver finansieres rettidigt og realistisk.

- At der etableres klare og proportionale overgangsregler samt hurtig afklaring af igangværende plansager.

Konklusion

Klimatilpasning bør ikke alene bruges til at gøre nyt byggeri mere modstandsdygtigt. Den bør anvendes strategisk til at beskytte, udvikle og omstille eksisterende byer, landskaber og kulturmiljøer samt til at understøtte samfundets langsigtede klima-, natur- og arealinteresser.

Det kræver helhedsorienteret planlægning på tværs af kommunegrænser, styrket faglig kapacitet i kommunerne og klare rammer for implementering. Samtidig skal lovgivningen sikre rimelige vilkår for igangværende projekter og undgå unødige forsinkelser og dobbeltarbejde.

Kilder og proces

L 22 blev fremsat den 7. oktober 2026 og er sat til 1. behandling den 12. november 2026. Folketingets lovforslagsside: L 22, samling 2026-27.